A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. január 25.* [i]

„Előzetes döntéshozatal — 2004/48/EK irányelv — 13. cikk — Szellemi és ipari tulajdon — Jogsértés — A kártérítés kiszámítása — Valamely tagállam szabályozása — A rendes esetben járó díjak összegének kétszerese”

A C-367/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2015. július 14-én érkezett, 2015. május 15-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa**”

és

a **Stowarzyszenie Filmowców Polskich** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, M. Berger (előadó), A. Borg Barthet, E. Levits és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. július 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa” képviseletében R. Comi és A. Comi radcowie prawni,

– a Stowarzyszenie Filmowców Polskich képviseletében W. Kulis és E. Traple adwokaci,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, M. Drwięcki és M. Nowak, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében A. Magrippi és E. Tsaousi, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer és G. Eberhard, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

i — A jelen szöveg 25., 26. és 32. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.

– az Európai Bizottság képviseletében J. Hottiaux és F. Wilman, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. november 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.) 13. cikkének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet az oławai (Lengyelország) székhelyű Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa” (a továbbiakban: OTK) és a varsói (Lengyelország) székhelyű Stowarzyszenie Filmowców Polskich (a továbbiakban: SFP) között, szellemi tulajdonjogok megsértése tárgyában folyó peres eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

3 A Kereskedelmi Világszervezet (WTO) létrehozásáról szóló egyezmény (HL 1994. L 336., 3. o.) 1C. mellékletét képező, a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló, 1994. április 15-i megállapodás (HL 1994. L 336., 214. o., magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.; a továbbiakban: TRIPS-megállapodás) 1. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A tagok kötelesek a jelen Megállapodás rendelkezéseinek érvényt szerezni. Feltéve, hogy az így biztosított oltalom nem ellentétes a jelen Megállapodás rendelkezéseivel, a tagok nemzeti jogukban a jelen Megállapodás szerintinél szélesebb körű oltalmat is bevezethetnek, de erre nem kötelesek/kötelezhetők. […]”

4 Az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló berni egyezmény (1971. július 24-i párizsi szerződés, Magyarországon kihirdette: 1975. évi 4. tvr.) 1979. szeptember 28-án módosított változatának (a továbbiakban: Berni Egyezmény) 19. cikke ekként rendelkezik:

„Ezen Egyezmény rendelkezései nem képezik akadályát annak, hogy igényelni lehessen az Unióhoz tartozó valamelyik ország által törvénybe iktatott kedvezőbb rendelkezés alkalmazását.”

5 Az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló, 1961. október 26-i római egyezmény (a továbbiakban: Római Egyezmény; Magyarországon kihirdette: 1998. évi XLIV. törvény) 2. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„A nemzeti elbánást ezzel az Egyezménnyel kifejezetten biztosított védelem, valamint az Egyezményben kifejezetten meghatározott korlátozások figyelembevételével kell biztosítani.”

Az uniós jog

6 A 2004/48 irányelv (3), (5)–(7), (10) és (26) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„(3) […] A szellemi tulajdonjogok érvényesítését szolgáló hatékony eszközök hiánya azonban az innovációt és alkotótevékenységet visszafogja, és a beruházásokat megakadályozza. Ennélfogva szükséges biztosítani, hogy a szellemi tulajdonra vonatkozó anyagi jogot […] a[z Unióban] hatékonyan alkalmazzák. E tekintetben a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének eszközei központi jelentőséggel bírnak a belső piac sikere szempontjából.

[…]

(5) A TRIPS-megállapodás különösen a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének hatékony eszközeiről tartalmaz rendelkezéseket, amelyek nemzetközileg alkalmazandó szabályok, és amelyeket valamennyi tagállam átültetett. Ez az irányelv nem érintheti a tagállamok nemzetközi kötelezettségeit, közöttük a TRIPS-megállapodás szerinti kötelezettségeket sem.

(6) Ezenfelül léteznek egyéb olyan nemzetközi egyezmények is, amelyeknek valamennyi tagállam részese, és amelyek szintén tartalmaznak rendelkezéseket a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének eszközeiről. Ide tartozik különösen az ipari tulajdon oltalmáról szóló párizsi egyezmény, az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló berni egyezmény, valamint az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló római egyezmény.

(7) A Bizottság által e kérdésben folytatott konzultációkból kiderült, hogy a tagállamokban a TRIPS-megállapodás ellenére továbbra is jelentős eltérések vannak a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének eszközeit illetően. Így tagállamonként jelentősen eltérnek például az ideiglenes intézkedések alkalmazására vonatkozó rendelkezések, különösen, amelyeket a bizonyítékok biztosítására rendelnek el, továbbá a kár mértékének megállapításával, vagy a szellemi tulajdonjogok megsértésétől való eltiltást elrendelő határozat összefüggő rendelkezések. Egyes tagállamokban nem léteznek olyan intézkedések, eljárások vagy jogorvoslatok, mint például a tájékoztatáshoz való jog, illetve a jogsértő áruk kivonása a forgalomból a jogsértő személy költségére.

[…]

(10) Ezen irányelv célja a jogszabályok egymáshoz való közelítése egy magas, egyenértékű és egységes védelmi szint belső piacon belüli biztosítása érdekében.

[…]

(26) Az olyan jogsértő által elkövetett jogsértésből fakadó sérelem orvoslása érdekében, aki úgy fejti ki a tevékenységet, hogy tudja, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellene, hogy az jogsértést valósít meg, a jogosult részére fizetendő kártérítés összegének figyelemmel kell lennie valamennyi irányadó szempontra, így például a jogosult elmaradt hasznára vagy a jogsértő által elért jogtalan haszonra, valamint szükség esetén a jogosult által elszenvedett nem vagyoni kárra. Ehelyett, például amennyiben nehéz lenne számszerűsíteni a ténylegesen elszenvedett kár összegét, a kár összegét olyan kritériumok alapján is meg lehet állapítani, mint a jogdíjak vagy licencdíjak, amelyeket a jogsértőnek fizetnie kellett volna, ha engedélyt kért volna az érintett szellemi tulajdonjog felhasználására. Ennek célja nem az, hogy büntető jellegű kártérítés előírásának kötelezettségét vezesse be, hanem hogy objektív kritériumon alapuló, kiegyenlítő jellegű kártérítést tegyen lehetővé, figyelembe véve azokat a költségeket, amelyek a jogosult oldalán például a jogsértés megállapításával és az elkövetőjének felkutatásával összefüggésben merültek fel.”

7 A 2004/48 irányelv „Hatály” című 2. cikke ekként rendelkezik:

„(1) „A[z európai uniós] vagy tagállami jogszabályokban esetlegesen foglalt eszközök sérelme nélkül – amennyiben azok kedvezőbbek a jogosultak számára – az ebben az irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat a 3. cikkel összhangban alkalmazni kell [az uniós] jogban és/vagy az érintett tagállam nemzeti jogában foglalt bármely szellemi tulajdonjog megsértése esetén.

[…]

(3) Ez az irányelv nem érinti:

[…]

b) a tagállamok nemzetközi megállapodásokból – így különösen a TRIPS-megállapodásból – fakadó kötelezettségeit, ideértve a büntetőeljárásokra és büntetésekre vonatkozó megállapodásokat;

[…]”

8 Ezen irányelv „Általános kötelezettség” című 3. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok rendelkeznek azon intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek az ezen irányelv által szabályozott szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek, továbbá nem eredményezhetnek észszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmet.

(2) Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek [helyesen: visszatartó hatásúnak] kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.”

9 Az említett irányelv „Kártérítés” című 13. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes bíróságok a sértett fél kérelmére elrendeljék, hogy a jogsértő, aki tudta, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy jogsértést valósít meg, a jogosult számára a jogsértés folytán elszenvedett tényleges kárnak megfelelő kártérítést fizessen.

A bíróságok a kár megállapításakor:

a) figyelembe vesznek minden megfelelő szempontot, úgymint a kedvezőtlen gazdasági kihatásokat, ideértve a sértett fél elmaradt hasznát, a jogsértő jogtalan gazdagodását, és indokolt esetben a nem tisztán gazdasági tényezőket, mint a jogosultnak a jogsértés által okozott nem vagyoni kárát,

vagy

b) az a) bekezdés [helyesen: pont] alkalmazása helyett a kárt indokolt esetben átalányösszegben állapíthatják meg olyan tényezők alapján, mint legalább azon díjazás vagy jogdíjak összege, amely a jogosultat megillette volna, ha az adott szellemi tulajdonjog felhasználására a jogsértő engedélyt kért volna.”

A lengyel jog

10 Az 1994. február 4-i ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych (a szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló törvény, egységes szerkezetbe foglalt szöveg, Dz. U. 2006., 90. szám, 631. poz.) alapeljárás megindításakor hatályos változatának (a továbbiakban: UPAPP) 79. cikkének (1) bekezdése a következőket írta elő:

„(1) A megsértett szerzői vagyoni jogok jogosultja e jogok megsértőjétől követelheti:

[…]

(3) az okozott kár megtérítését:

a) a vonatkozó általános elvek alapján, vagy

b) azon megfelelő díjazás kétszeresének vagy a szerzői jog szándékos megsértése esetén háromszorosának megfelelő összeg megfizetésével, amely a jogosultat a bejelentés időpontjában megillette volna a mű felhasználására adott engedélye alapján;

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

11 Az SFP egy Lengyelországban elismert szerzői jogi közös jogkezelő szervezet, amely az audiovizuális alkotásokhoz fűződő szerzői jogok kezelésére és védelmére jogosult. Az OTK kábelhálózaton keresztül televíziós műsorokat sugároz Oława város (Lengyelország) területén.

12 Az alapeljárás felei között létrejött, díjazási feltételeket rögzítő felhasználási szerződés 1998. december 30-i felmondását követően az OTK tovább folytatta a szerzői jogi védelem alatt álló művek felhasználását, és a Komisja Prawa Autorskiegóhoz (szerzői jogi bizottság, Lengyelország) fordult kérelemmel, lényegében az SFP által kezelt szerzői jogok felhasználásáért járó díjazás meghatározása iránt. E bizottság, 2009. március 6-i határozatában, az említett díjazás összegét az OTK-nak a művek kábelen keresztül történő továbbközvetítése keretében elért nettó árbevételeinek hozzáadottérték-adót nem tartalmazó összegének 1,6%-ában határozta meg, kizárva ebből az árbevételből az utóbbi által viselt egyes költségeket. Az OTK – miután saját maga kiszámította az ennek alapján járó összeget – a 2006 és 2008 közötti időszakban elért árbevétele után 34 312,69 lengyel złotyt (PLN) (kb. 7 736,11 euró) utalt át az SFP részére.

13 2009. január 12-én az SFP keresetet indított az OTK-val szemben, amelyben azt kérte – többek között az UPAPP 79. cikke (1) bekezdése 3. pontjának b) alpontja alapján –, hogy tiltsák el az OTK-t a védelem alatt álló audiovizuális alkotások (tovább)közvetítésétől mindaddig, amíg nem köt új felhasználási szerződést, valamint hogy kötelezzék 390 337,50 PLN (kb. 88 005,17 euró) törvényes kamatokkal növelt összegének az ő részére történő megfizetésére.

14 2009. augusztus 11-i ítéletével a Sąd Okręgowy we Wrocławiu (wroclawi regionális bíróság, Lengyelország) az OTK-t 160 275,69 PLN (kb. 36 135,62 euró) törvényes kamatokkal növelt összegének az SFP részére történő megfizetésére kötelezte, a keresetet ezt meghaladó részében pedig lényegében elutasította. Miután az ezen ítélettel szemben az alapeljárás mindkét fele által benyújtott fellebbezéseket elutasították, ez utóbbiak mindketten fellebbezést terjesztettek elő. 2011. június 15-i ítéletével a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) az ügyet visszautalta újbóli elbírálásra a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (wrocławi fellebbviteli bíróság, Lengyelország) elé, amely bíróság 2011. december 19-én egy második ítéletet hozott. Ez utóbbi ítéletet a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)

fellebbezési eljárás keretében szintén hatályon kívül helyezte, és az ügyet ismét visszautalta újbóli elbírálásra a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (fellebbviteli bíróság) elé. Az utóbbi bíróság által ezt követően hozott ítéletet az OTK felülvizsgálati kérelemmel megtámadta.

15 Az ügyet e kérelem alapján már harmadszor vizsgáló Sąd Najwyższynek (legfelsőbb bíróság) kétségei támadtak afelől, hogy az UPAPP 79. cikke (1) bekezdése 3. pontjának b) alpontja összeegyeztethető-e a 2004/48 irányelv 13. cikkével. Az UPAPP e rendelkezése ugyanis megteremti annak a lehetőségét, hogy a megsértett szerzői vagyoni jogok jogosultja a megfelelő díjazás kétszeresének vagy akár háromszorosának megfelelő összegű kártérítést kérhessen. Az említett rendelkezés tehát egy szankcióformát tartalmaz.

16 Egyébként, a kérdést előterjesztő bíróság felveti azt a kérdést is, hogy a szerzői vagyoni jogok jogosultjának a 2004/48 irányelv által előírt kártalanításához megkövetelt-e az, hogy e jogosultnak kell bizonyítékot szolgáltatnia a kárt keletkeztető tényre, az elszenvedett kárra és annak mértékére, a kárt keletkeztető tény és a kár közötti okozati összefüggésre, valamint a jogsértő személy cselekményeinek felróható jellegére vonatkozóan.

17 E körülményekre tekintettel a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„A 2004/48 irányelv 13. cikkét lehet-e úgy értelmezni, hogy a megsértett szerzői vagyoni jogok jogosultjának lehetősége van arra, hogy a neki okozott kárért kártérítést kérjen a vonatkozó általános elvek alapján vagy a kár és a szerzői jog megsértését okozó tény, és az elszenvedett kár közötti okozati összefüggés bizonyítása nélkül a megfelelő díjazás kétszeresének, vagy a szerző jog szándékos megsértése esetén háromszorosának megfelelő összeg megfizetését kérje, miközben a 2004/48 irányelv 13. cikke úgy rendelkezik, hogy a bíróság a kártérítésről a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett szempontok figyelembevételével dönt, és e cikk kizárólag másodlagosan rendelkezik úgy, hogy a bíróság a kárt indokolt esetben átalányösszegben állapíthatja meg az irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett tényezők alapján? Az irányelv 13. cikke alapján az érintett fél kérelmére megállapítható-e olyan átalány-kártérítés, amelynek összegét előre meghatározzák, és amely a megfelelő díjazás kétszeresét vagy háromszorosát jelenti, tekintettel arra, hogy az irányelv preambulumának (26) preambulumbekezdése úgy rendelkezik, hogy az irányelvnek célja nem az, hogy büntető jellegű kártérítést vezessen be?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

18 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a 2004/48 irányelv 13. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, amely szerint a megsértett szellemi tulajdonjog jogosultja választhat, hogy az e jogot megsértő személytől az elszenvedett kár megtérítését kéri, az adott ügyre jellemző sajátos szempontokra figyelemmel, vagy anélkül, hogy bizonyítania kellene a tényleges kárt, valamint az e jogsértés alapját képező tény és az elszenvedett kár közötti okozati kapcsolatot, az érintett mű felhasználásának engedélyezéséért járó díjazás kétszeresének, illetve szándékos jogsértés esetén e díjazás háromszorosának megfelelő összeg megfizetését kéri.

19 Elöljáróban pontosítani kell, hogy a jelen ügy tárgyát képező előzetes döntéshozatalra utaló határozat meghozatalát követően a szóban forgó nemzeti rendelkezést, nevezetesen az UPAPP 79. cikke (1) bekezdése 3. pontjának b) alpontját 2015. június 23-i határozatával a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság, Lengyelország) abban a részében, amelyben e rendelkezés lehetővé tette a megsértett szerzői vagyoni jog jogosultjának azt, hogy szándékos jogsértés esetén a vonatkozó díjazás háromszorosának megfelelő összeg megfizetését követelje, alkotmányellenesnek minősítette. Ily

módon, mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) határozata visszaható hatályú, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés – mivel egy időközben alkotmányellenesnek minősített szabályozásra vonatkozik – hipotetikussá, és ennélfogva elfogadhatatlanná vált.

20 Azonban, mivel a kérdést előterjesztő bíróság fenntartotta előzetes döntéshozatal iránti kérelmét, azt úgy kell tekinteni, mint amely annak eldöntésére irányul, hogy a 2004/48 irányelv 13. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az érintett mű felhasználásának engedélyezése esetén járó díjazás (a továbbiakban: hipotetikus díjazás) kétszeresének megfelelő összeg megfizetésének követelését.

21 Először is hangsúlyozni kell, hogy a 2004/48 irányelv, amint az a (3) preambulumbekezdéséből is kiderül, a szellemi tulajdonra vonatkozó anyagi jognak az Európai Unión belüli hatékony alkalmazására irányul. Ennek megfelelően ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy a tagállamok által bevezetett intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak hatásosaknak, arányosaknak és visszatartó hatásúaknak kell lenniük.

22 Bár a 2004/48 irányelv (10) preambulumbekezdése ebben az összefüggésben megemlíti a szellemi tulajdon belső piacon belüli magas szintű, egyenértékű és „egységes” védelmének biztosítására irányuló célt, az említett irányelv, amint az a 2. cikkének (1) bekezdéséből következik, a többek között a nemzeti szabályozásban előírt vagy előírható intézkedések sérelme nélkül alkalmazandó, amennyiben ezen intézkedések kedvezőbbek a jogosultakra nézve. E tekintetben ezen irányelv (7) preambulumbekezdéséből egyértelműen az derül ki, hogy az alkalmazott „intézkedés” szónak általános jellege van, amely magában foglalja a kártérítést is.

23 Következésképpen, és amint azt a Bíróság korábban már kimondta, a 2004/48 irányelv a szellemi tulajdonjogok érvényesítését illetően minimális szintű egységesítést tűzött ki célul, és nem képezi akadályát annak, hogy a tagállamok magasabb szintű védelmet biztosító intézkedéseket fogadjanak el (lásd: 2016. június 9-i Hansson-ítélet, C-481/14, EU:C:2016:419, 36. és 40. pont).

24 Ezt követően, a 2004/48 irányelv rendelkezéseinek értelmezéséhez, annak (5) és (6) preambulumbekezdéseinek, valamint 2. cikke (3) bekezdése b) pontjának megfelelően, figyelembe kell venni azokat a tagállami kötelezettségeket is, amelyek egyes nemzetközi egyezményekből – mint például a TRIPS-megállapodásból, a Berni Egyezményből és a Római Egyezményből – erednek, és amelyek esetleg az alapügyre alkalmazhatók. Márpedig mind a TRIPS-megállapodás 1. cikke, mind a Berni Egyezmény 19. cikke és a Római Egyezmény 2. cikke lehetővé teszi a szerződő államoknak, hogy szélesebb körű oltalmat biztosítsanak a jogosultaknak, mint az ezen okmányokban foglaltak.

25 Ennélfogva a 2004/48 irányelv 13. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapeljárás tárgyát képező szabályozás, amely a megsértett szerzői vagyoni jogok jogosultja számára lehetővé teszi, hogy az e jogokat megsértő személytől a hipotetikus díjazás kétszeresének megfelelő összeg követelésével a kár megfizetését kérje.

26 Ezt az értelmezést nem vonhatja kétségbe az a tény, hogy először is a hipotetikus díjazás kétszerese alapján kiszámított kártérítés nem teljesen arányos a jogaiban megsértett fél által ténylegesen elszenvedett kárral. Ugyanis e jellemző minden átalány jellegű kártérítésnél megtalálható, hasonlóan a 2004/48 irányelv 13. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja által kifejezetten előírtakhoz.

27 Másodszor, az említett értelmezést az a tény sem ingatja meg, hogy a 2004/48 irányelvnek, amint az annak (26) preambulumbekezdéséből kiderül, nem az a célja, hogy büntető jellegű kártérítésből álló kötelezettséget vezessen be.

28 Ugyanis, egyrészt, szemben azzal, amit a kérdést előterjesztő bíróság állítani látszik, az a tény, hogy a 2004/48 irányelv nem tartalmaz kötelezettséget a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy úgynevezett „büntető jellegű” kártérítésről rendelkezzenek, nem értelmezhető úgy, mint az ilyen intézkedés bevezetésére vonatkozó tilalom.

29 Másrészt, anélkül hogy arról a kérdésről dönteni kellene, hogy az úgynevezett „büntető jellegű” kártérítés bevezetése ellentétes-e a 2004/48 irányelv 13. cikkével vagy sem, nem tűnik úgy, hogy az alapeljárásban alkalmazandó rendelkezés ilyen kártérítés megfizetésére vonatkozó kötelezettséget tartalmazna.

30 Így tehát meg kell jegyezni, hogy a hipotetikus díjazásnak valamely szellemi tulajdonjog megsértése esetén történő egyszerű megfizetése még arra sem alkalmas, hogy garantálja a ténylegesen elszenvedett kár teljes összegének megtérítését, hiszen e díj megfizetése önmagában nem biztosítja sem a 2004/48 irányelv (26) preambulumkezdésében említett lehetséges bitorlási cselekmények felderítésével és beazonosításával kapcsolatos esetleges költségek megtérítését, sem az esetlegesen elszenvedett nem vagyoni kár megtérítését (lásd ez utóbbi tekintetben: 2016. március 17-i Liffers-ítélet, C-99/15, EU:C:2016:173, 26. pont), sem a lejárt összegekre vonatkozó kamatok megfizetését. Ugyanis az OTK a tárgyaláson megerősítette, hogy a hipotetikus díjazás kétszeresének megfizetése gyakorlatilag egy olyan kártalanításnak felel meg, amelynek összege alatta marad annak az összegnek, amelyet a jogosult az UPAPP 79. cikke (1) bekezdése 3. pontjának a) alpontja értelmében vett „általános elvek” alapján követelhetne.

31 Természetesen nem zárható ki, hogy kivételes esetekben, a kárnak a hipotetikus díjazás kétszerese alapján kiszámított megtérítése oly egyértelműen és jelentősen meghaladja a ténylegesen elszenvedett kárt, hogy az erre irányuló kérelem a 2004/48 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése által tiltott, joggal való visszaélést képezhet. Mindenesetre, a lengyel kormány által a tárgyaláson tett észrevételekből az derül ki, hogy az alapügyre alkalmazandó szabályozás szerint a lengyel bírókat ilyen esetben nem köti a jogaiban megsértett jogosult kérelme.

32 Végül, harmadszor, ami azt az érvet illeti, miszerint a jogaiban megsértett fél, azáltal, hogy a kártérítést a hipotetikus díjazás kétszerese alapján is kiszámíthatja, többé már nem köteles bizonyítani a szerzői jog megsértésének alapját képező tény és az elszenvedett kár közötti okozati kapcsolatot, azt kell megállapítani, hogy ezen érv az „okozat” fogalmának túlságosan szigorú értelmezésén alapul, amely szerint a jogaiban megsértett jogosultnak nemcsak az e tény és az elszenvedett hátrány közötti okozati kapcsolatot kell bizonyítania, hanem ez utóbbi pontos összegét is. Márpedig az ilyen értelmezés nem egyeztethető össze magának a kártérítés átalányösszegben való rögzítésének az elgondolásával, és ennélfogva a 2004/48 irányelv 13. cikke (1) bekezdése második albekezdése b) pontjával sem, amely lehetővé teszi az ilyen típusú kártérítést.

33 A fent kifejtettekre tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/48 irányelv 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, amely szerint a megsértett szellemi tulajdonjog jogosultja választhat, hogy az e jogot megsértő személytől az elszenvedett kár megtérítését kéri, az adott ügyre jellemző sajátos szempontokra figyelemmel, vagy pedig anélkül, hogy bizonyítania kellene a tényleges kárt, az érintett mű felhasználásának engedélyezése esetén járó díjazás kétszeresének megfelelő összeg megfizetését kéri.

A költségekről

34 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező szabályozás, amely szerint a megsértett szellemi tulajdonjog jogosultja választhat, hogy az e jogot megsértő személytől az elszenvedett kár megtérítését kéri az adott ügyre jellemző sajátos szempontokra figyelemmel, vagy pedig anélkül, hogy bizonyítania kellene a tényleges kárt, az érintett mű felhasználásának engedélyezése esetén járó díjazás kétszeresének megfelelő összeg megfizetését kéri.

Aláírások